

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Starptautiskie aspekti lauksaimniecībā

4. - 5. maijā 2015. Briselē

Izskatāmie jautājumi:

1. Iekšējā tirgus atbalsts;
2. Olu sektors DG SANCO Dzīvnieku veselība;
3. Bioloģisko produktu sektors;
4. Krievijas Embargo;
5. Daudznozaru līgumi un PTO;
6. Proteīnu imports uz Eiropu;
7. Lauksaimniecības starptautiskie aspekti Daniaela Planchernstein redzējumā;
8. U.c.

Kopsavilkums

Tiek apstiprināta darba grupas programma un svarīgākie jautājumi, kas ir jāizskata. Joprojām ir aktuālas sarunas par WTO (PTO) par GI aizsardzību, īpaši vīniem. Tāpat arī fitosanitārie (SPS) jautājumi, kas attiecas uz tirdzniecības līgumiem.

Sarunas piem. notiek starp Īriju un Kanādu par cūkgaļas eksportu, bet tai pat laikā neiesaistās citas valstis, tas nozīmē, ka vispārēji būtiskas ir ne tikai vienas valsts intereses, bet gan visas ES intereses.

ĢMO aizliegums dzīvnieku barībā – kā viena no sadaļām.

Ļoti labs progress ir sarunās ar Japānu.

Sarunas turpināsies ar ASV pat iespējams līdz jūlijam 2018. gadā.

Jautājums kā vēlēšanas ietekmēs sarunu gaitu, jo TTIP var tikt bloķēts, ja nepanāk labvēlīgu rezultātu.

22 apakšmērķi kas ir iesniegti kongresam un reālāks mērķis ir Klusā okeāna valstu partnerība (Transpacific partnership). Būtiski jautājumi - kā mēs varam gūt labumu no šiem līgumiem, kāds būs progress, sarunu turpinājums. Ja mēs ietveram GI un papildus maksas, tad cenas celsies arī ASV produktiem.

Jautājums, kas šos noteikumus grib vairāk ES vai ASV. Vai šie līgumi jau ir uz galda un vai tie ir apspriežami, tas pats attiecas uz citiem līgumiem – Āzija, Japāna, Pacific partnership utt.

Arī Publiskie iepirkumi ir ietverti sarunās un šobrīd jau ir pieejami citām valstīm, tirgus piekļuvē ir jūtams progress.

Uzsvars arī uz Kanādas līgumu, kā to ietekmē ASV līgums.

Cūkgaļas eksports uz Ķīnu –nosacījumi, ierobežojumi.

Japānas un ASV līgumi sarunas - nepieciešami pozitīvi lēmumi, bet no Japānas puses risinājumi ir ļoti lēni.

Pagājušo nedēļu bija tikšanās ar Japānu un ASV par tarifu barjerām, cūkgaļas sektorā risinājums varētu tikt atrasts, diskusijas bija arī par sieru, piena produktiem, kā arī GI atzīšanu. (Parmezāna siers).

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Jūtīgie produkti ir izejmateriāli, kā ciete, siers, gaļa.

Cūkgaļas sektorā tirgus daļa ir zaudēta un nebūs viegli to atgūt. Tādēļ jāpieliek ļoti daudz enerģijas lai šis tirgus ES –JP iekustētos.

Jautājums par liellopu gaļas marķēšanu – atbilde – COOL (Country of origin labeling) sistēma, kas tiek lietota un izmantota daudzās valstīs darbojas salīdzinoši veiksmīgi.

TIRDZNICĪBAS STRATĒGIJA (DG AGRI)

EK ir izstrādājusi tirdzniecības politikas stratēģiju un tai jābūt gatavai līdz septembrim.

Nepieciešams strādāt pie ainavas saglabāšanas, izmaiņām, jauna līmeņa pieejai tirgiem gan ārējiem, gan iekšējiem, ekonomikas strukturēšanas, ainavu izmaiņu nosacījumiem, stimulējot apkārtējos apstākļus, kas veido citu politiku un risina problēmas. Mums būtu jārada vadlīnijas, doktrīnas, kas ceļ jūtami politiku un sarunas, kas jāvirza nākošos piecos gados.

Politikai jābūt visos līmeņos arī sarunās ar EP balstītai uz attīstību, jāzina kādi mērķi un projekti tiek virzīti.

Publiskās konsultācijas par investīciju plānu ir sākušās jau no iepriekšējā gada, bet šīs politikas izstrāde arī tiks nodota sabiedriskai apspriešanai.

Būtiski ir noturēt tirdzniecības līdzsvaru – importam un eksportam.

ES ir jāstrādā daudz agresīvāk lai atvērtu tik daudz durvis, cik vien iespējams (Dānija).

Vācijas ierosinājums, mazliet pateikt priekšā, ko ražot un ko neražot zemniekiem.

Runājot par stratēģiju jāpatur prātā koherences mērķi, politika dalībvalstīs, robežas tirdzniecībā un paceļas jautājums par nozari – kas tad ir būtiska, kuras valstis un tirgi.

Politiskie lēmumi dažreiz izjauc visu loģiski nosprausto tirdzniecības struktūru, kas nozīmē, ka jārada daudz drošāka politiskā vide.

Viens no prioritārajiem tirgiem ir Āzija un Ķīna, un progress ir jūtams. Sarunas notiek, un preču virzība arī ir sākusies, arī uz Japānu.

Nozīmīgs tirdzniecības partneris ir arī Taizeme, kur ir politiskas problēmas un Indonēzija. Ceram tuvākajos 5 gados tur arī strādāsim.

Āfrika – ļoti interesants tirgus, bet problēmas būs Nigērija, Kenija un atšķirības ir valstij no valsts.

Graudu sektors – Polija uzsver, ka laiks paātrināt sarunas par graudu eksportu uz Āfriku.

Pēcpusdienas sesija: Philip Agham DG AGRI daudzpusējie līgumi

Kopsavilkums par sarunām sākot no Ženēvas līdz Bali un vēlāk decembra beigās būs Nairobi.

Darba programma jāizstrādā līdz jūlijam.

Tika uzsvērtas vairākas lietas – mēs esam pilnīgi citā situācijā, kā 7 gadus atpakaļ un nevaram pieturēties pie vecajiem risinājumiem, un sarunas, kas ir iesāktas, jāievada reālistiskā plāksnē. Ir izvirzījušās daudzas jaunas prioritātes, kā tirgus cenas un to svārstības, tirgus piekļuve, GI nosargāšana pasaules līmenī un arī GI kā lauksaimniecības tā arī nelauksaimniecības produktiem.

Tarifu un netarifu barjeras, kas šobrīd ir īpaši aktuālas. Jaunā KLP politika un tās vienkāršošana.

Eksporta konkurētspēja – dokuments, kam būtu jābūt sarunu pamatā.

Kā mēs varam balstīties uz kopējiem pīlāriem un atbalstam vietējo produktu virzībai.

Pavērās ļoti daudz problēmas sarunās ar Ķīnu, jo tā ir noraidījusi daļu ES prasības attiecībā uz kvalitāti un GI, tas pats ir ar ASV.

Politikas arhitektūra – veidošana. Ķīnai ir vairāki centieni sadarbībai ar enerģijas un minerālmēslu jomā, mēs runājam par kritēriju samazināšanu, tad iespējams ir dažas jomas, kas var tikt pārskatītas, bet pamatā ES standarti sarunās ir non consensus.

Lai aizsargātu vietējo tirgu es gribētu uzsvērt ekspertu iesaistīšanos par nacionālās drošības saglabāšanu.

Nākošais pīlārs – eksporta konkurētspēja. Cenas, kas ir augstas, bet eksporta kompensācijas netiek maksātas.

Tirgus piekļuve: Indija, Ķīna, Brazīlija.

Arī Norvēģija, ASV, Argentīna – augsti ievadumtas tarifi vai arī ieejas maksas.

Komentāri – paldies par politikas maiņu, citu pieeju lietām, kas mums ir ļoti nozīmīgas. Jautājums: *No kurienes ir lielāks spiediens un kas grib šīs lietas mainīt?*

Viens no lielākajiem spiedieniem ir no Ķīnas, jo viņi neredz nepieciešamību ko mainīt, bet arguments ir, ka tādējādi var sākties sadarbība.

Mums ir ofensīvās intereses, lai iekļūtu šajos jaunajos tirgos, bet situācija mainās ik brīdi un mums ir jāredz, kur un kad mēs esam ieguvēji un kad nē.

Iesaistīšanās un tirgus piekļuve

Jautājums par eksporta kompensācijām (Polija) varbūt tās ir iespējamās dažās nozarēs un dažās valstīs.

... šobrīd EK neizskata iespēju maksāt jebkādus eksporta atbalstus, bet ir izveidoti citi instrumenti atbalstam, lai ieietu jaunos tirgos.

Pēc sarunām Ženēvā, iespējams zem pīlāra eksporta konkurētspēja tiks veidots atbalsta rīks, bet vairāk kā eksporta kredīts.

1. Iekšējā tirgus atbalsts

Tiek domāts par dažādām kredītu apdrošināšanām, eksporta kredītiem, kā arī KLP vienkāršošanas instrumentiem, kas atvieglo zemnieku darbu.

Rītdienas sarunās izskatīsim informāciju par dārzeņu proteīniem, kur tos var pielietot, kā palielināt apjomu.

2. Olu sektors DG SANCO Dzīvnieku veselība

Tas ir viens no būtiskākajiem jautājumiem sarunās ar ASV, dzīvnieku labturība.

Mēs esam salīdzinājuši, kā tas izskatās Malaizijā, ASV un Brazīlijā.

Tāpat līgumos tiek izskatīti – ir iekļauta nodaļa par dzīvnieku labturību ar Kanādu, Čīli, arī Ukrainu.

Kanāda un Norvēģija apsver šos standartus ieviest savās valstīs.

Tikko nāca klajā obligātie noteikumi par dzīvnieku transportēšanu.

Tāpat arī prasības turēšanai slaucamajām govīm.

Tad, kad izskaidro tiem, kas grib tirgoties ar ES par prasībām, tad viņi arī sāk domāt par sertifikāciju atbilstoši ES prasībām. Taču olu sektorā īsti nav direktīvas vai likuma, kas nosaka, kādām tām ir jābūt un kādi ir kritēriji.

Standarti ir pienam, sieram.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Gabriels – Spānijas kooperatīvi – par iekšējām izmaksām, lai izietu sertifikācijas un vai tās ir nepieciešamas citu valstu tirgiem..., jo mēs sagaidām savu peļņu no ieguldītajām investīcijām, bet ja ienāk valstī daudz lētāka gaļa, piens, tad paceļas jautājums, kam tas ir vajadzīgs, ja patērētājs beigās pat neizvēlas šo dārgāko sertificēto produktu.

... jautājums par gaļas kvalitāti, mums ir vajadzīgi standarti, kas palīdz – šobrīd ir pārāk daudz standartu, birokrātija, prasības utt. Ja es gribu eksportēt precī, es saņemšu elektronisku tagu un nekādas papildus pārbaudes, jo tos standartus, kas mums ir mēs esam izpildījuši.

Expo Milānā jau tagad ir izpārdotas ap milj. ieejas biļetes.

Ļoti nopietni iesaku izsvērt, kur mēs gribam ieguldīt dzīvnieku labturībā, jo mēs nerunājam kā 50 gadus atpakaļ, šobrīd ir jāskatās uz ilgtspējīgu saimniekošanu.

Mēs redzam, ka tirgū dominē trīs standarti ES, ASV un Japānas standarts.

Pamatā ir ražošanas izmaksas un produkta cena.

Kvalitātes standarti – tādēļ, ka ir pietiekoši daudz cilvēku, kas ir gatavi maksāt vairāk par labu kvalitāti.

3. Bioloģisko produktu sektors

ES savienībā ir strikti aizliegts lietot jebkādas antibiotikas dzīvniekiem, kas nav aizliegts ASV – bioloģiskajā lauksaimniecībā. Tāpat ir atšķirības starp vīnogu audzēšanu ASV un ES, ko drīkst un nedrīkst izmantot bioloģiskajā l/s. ES antibiotiku lietošana ir ierobežota arī visiem citiem lopiem, ko izmanto pārtikā.

Jūlijā būs tikšanās, ja būs specifiskie jautājumi, bet ap 23. oktobri būs nākamais sarunu raunds ar ASV, savukārt novembrī EK darba grupa.

Par lauksaimnieku sadarbību un pārtikas pārstrādi – izskatāmie jautājumi tikšanās laikā par daudznozaru līgumiem.

Jautājums par saņemtajām sūdzībām, kas faktiski nav sūdzības - 265 gab. par dažādiem iniciētiem pārkāpumiem, kas saņemti no Krievijas puses.

Darba plāna un dienas kārtības saskaņošana

4. Krievijas Embargo

Sākam ar labām ziņām, ka līkne par eksportu iztaisnojas un ES valstu eksports atgriežas līdzsvarā un tas pamatojas uz jauniem tirgiem (ASV, Turcija, Ķīna). Pirmajā vietā ir liellopu gaļa, cūkgaļa, putnu gaļa, bet diemžēl ar negatīvu zīmi joprojām ir augļi, dārzeņi, piena produkti.

Iekšējā tirgus uzlabošanas līdzekļi - AD HoC līdzekļi augļu un dārzeņu ražotājiem,

SPS tirgus barjeru noņemšana – darbības kas palīdz pārvarēt šīs barjeras A&D –Turcija, ASV u.c. valstis. Pozitīvas sarunas Kanāda, ASV, Turcija – liellopu gaļa.

Preču virzība un Prioritārie tirgi – budžets palielināts par 30 milj.Eur, lai ieiētu jaunos alternatīvos tirgos.

Lauksaimniecības produktu spektra paplašināšana un dažādošana .

Jauna preču virzības politika no 01.12.2015.

Jautājums par dzīvnieku eksportu ārpus ES – noteikumi praktiski nav –(dzīvo) pārvadāšanai un kaušanai.

Datu tabula – Dārzeņu kritums joprojām turpinās – dec -13%; febr 15 -15%; augļi no 13 uz 21 %;

Siers -17 % sviests no -8 uz -11%; svaigpiena izstrādājumi no -8% uz 18%

Ja mēs skatāmies uz diversifikāciju ir jābūt ļoti uzmanīgiem – īpaši uz Ķīnu, ASV, jo tāds pats embargo var tikt radīts no jebkuras citas valsts, ja tiek apdraudēts šo valstu vietējais tirgus.

Vērā ņemami dati par eksporta palielināšanos ir Koreja, Hong Konga, Turcija, AAE, Ķīna, Šveice, Austrālija, Brazīlija

Viskritiskākā situācija augļu un dārzeņu nozarē, eksports un apjomi turpina kristies, tiek zaudēta nauda. Krājumi tiek likvidēti – vienkārši izmesti. Polija aicina būt uzmanīgiem par nozares saglabāšanu ES kā tādu.

Jautājums LT – Krievija gatavojas sadarboties ar Maltu, Ungāriju, Grieķiju augļu importā. Kāda ir ES nostāja – atbilde: mēs esam ES un mēs nepieļausim, ka Krievija mākslīgi mēģina mūs sadalīt.

5. Daudznozaru līgumi un PTO, John Clark (International Bilateral Relations Director)

Esošā situācija

Sarunas un līgumi ar PTO - USA, CANADA, u.c.

Doha Development Agenda (DDA)

Ministru konference Nairobi decembrī.

Sarunu centrā lauksaimniecība.

Trīs pīlāri: Drošības nolūkiem izveidots Publiskais uzkrājums pārtikas produktiem...

TTIP sarunas tika uzsāktas 2013, notikuši 9 roundi pēdējais 'Ņujorkā aprīlī, tiek uzturēta pozīcija, kas ir būtiska lauksaimniecības sektoram. Eiropas lauksaimniecības modelis ir apspriests zem TTIP, bet GMO un hormoni nav vēl uz sarunu galda.

Gala iznākumam ir jābūt līdzsvarā starp abām pusēm – Paralēlisms starp iesaistītajām pusēm - tarifi, netarifu barjeras, iepirkumi, GI, kas ir būtiski ES.

Caurspīdīgums un dialogs ar sabiedrību ir ļoti būtisks sarunās.

ES – CANADA ilgst jau 6 gadu sarunas.

2015. gadā ir paredzētas juridiskās tīrīšanas un ratifikācijas process - ES 97% liberalizē l/s importu t.sk. graudaugus, un Kanāda pilnīgi liberalizē 95% importu vīniem un spirtiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem.

Kanāda ir GI oponents pieņemšanai 145 ES pamatiniciatīvām par ĢI marķējumu.

Būtiska ir administratīvo noteikumu izpilde, lai novērstu jebkādu patērētāju maldināšanu par marķējumu.

Līdzāspastāvēšana ar esošajām preču zīmēm, ierobežots nosaukumu skaits, Ad Hoc risinājumi.

Sarunas ar ĶĪNU

ES uzdevumi - cerība uz ambicioziem rezultātiem

Stabils dokumentēts darba materiāls tiešā GI aizsardzībai.

Likumu veidojoši līgumi Āzijas valstīm.

Politiskais rezultāts: Vienas no pirmajām piegādēm ES- Ķīnas attiecībās.

Sarunas ar Vjetnamu

Būs politiskais līgums 2015. gada vasarā.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

VNM var kļūt par 2 valsti Āzijā, ar kuru būs noslēgts FTA.

Prioritātes uzlabota tirgus piekļuve ofensīvi – vīni, spirti, gaļa, piens un pārstrādes produkti.

ES – Japāna

Process 10 roundi no 2013. gada.

ES samits Maijā Tokijā.

ES mērķē uz būtisku ieguvumu lauksaimniecības produktiem, un netarifu līdzekļi Japānā drīz stāsies spēkā, Gls aizsardzības likums pārtikas produktiem

Eiropas Kaimiņvalstu politika

Nav aktīvas sarunas ar ENP austrumu, ne Dienvidu valstīm.

ENP austrumi – Ukraina.

Gruzija, Moldova AA/DCFTA pielietošana no 01/09/2014.

Ar Armēniju sarunas par jaunu līgumu.

Azerbaidžāna un Baltkrievija - sarunas.

ENP Dienvidi

Gls līgums ar Maroku.

DCFTA sarunas ar Tunisiju un Jordāniju, lēns progress ar Ēģipti.

Būtiski ir ņemt vērā pie sadarbības SPS standartus un turpinām strādāt pie uzņemtas politikas.

Jautājumi par caurspīdīgumu sarunās, jo nav pilnas informācijas, kas īsti notiek, tad atbilde no EK, ka ES pārsvarā izskaidro nosacījumus, kādi ir ES attiecībā uz dzīvnieku veselību, standartiem utt. un pamatā tas ir skaidrojošais darbs. Attiecībā par patērētāju informēšanu un informācijas aizsardzību – jā īpaši par Olīveļļu runājam, skaidrojam un ir zināms progress šajā jautājumā.

Jautājums no LT – Ukrainas izteikums par iedzīvotāju pabarošanu – ja izmanto bioloģisko pārtiku, tad varam pabarot 200 milj. iedzīvotājus, ja audzējam parasti tad 400 milj., bet ja audzējam GMO tad 800 milj. iedzīvotāju – kādas ir attīstības perspektīva un uzsaukums Feed the world?

The Competitiveness of the Egg Sector in relations on trade liberalisation (Marks Williams)

EUWEP

Saistītas 3 organizācijas (vairumtirgotāji).

Strādā veiksmīgi, efektīvi inovatīvi, atbildīgi, pēc patērētāju pieprasījuma.

Pilna izsekojamība, dzīvnieku labturība.

Imports uz ES visvairāk no Indijas +45%, USA -41%, Argentīna -75 %, Norvēģija-38%, Izraēla.

Trūkst ierobežojumi importam attiecībā uz dzīvnieku labturību. Sagatavots ziņojums par izmaksām attiecībā uz ES un non ES valstīm, par pārstrādes izmaksām, ES likumdošanas ietekmi uz izmaksām.

Fokuss uz primāro ražošanu vistu barību, kā arī pārstrāde.

Es ir augstas izmaksas gan barībai, turēšanai, marķēšanai.

Tālāk detalizēta prezentācija par citu valstu cenām izmaksām utt.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2015. gada 18. februārī noslēgto līgumu Nr.2015/31, aktivitāte „Latvijas ekspertu darba koordinēšana pārstāvniecībai ES” Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Mark.williams@euwep.org

Diskusijas par dažādiem jautājumiem:

Pēcpusdienas sesija

Diskusijas par tirdzniecību - 4 apaļie galdi, bet faktiski sarunas par KLP attīstības virzību.

OECD Martin von Lampe

Dibināts 1961 g, pamatojoties uz Marshal Plan.

Virza politiku par sociālo labklājību cilvēkiem visā pasaulē.

OECD sagatavotais Lauksaimniecības politikas monitorings un attīstība.

Monitoringa dati par aktivitātēm, attīstību arī Centrālāzijā un citās valstīs.

Prezentācija par maksājumiem, kuri regulāri samazinās, gan attiecībā uz saražoto produkciju, gan ienākumiem.

Būtiskas lietas: Jauni ekonomijas veidi, procentuāls uzsvars, lai peļņa paliktu zemniekam.

Ražotāju atbalsts – vislielākais Norvēģija, Šveice, Japāna, Koreja, Islande, Indonēzija, arī ES. Vismazākais – Jaunzēlande, Ukraina, Austrālija, Čīle.

Ražotāju atbalsts procentos no bruto saimniecību ieņēmumiem – visvairāk tirgu kropļojošais atbalsts.

Atbalsts pamatpakalpojumiem no lauksaimniecībā piev. vērt. Japāna, Kanāda, Koreja, Šveice, NOR, EUR27.

Eksportu ierobežojošie faktori pārstrāde, daļēji pārstrādāti prod. Dārzkopība, Beztaras eksporta ierobežojošie pasākumi tiek pielietoti daudzās valstīs (Rīsi, Kvieši, sojas pupiņas).

Lauksaimniecības Outlook 2014-2023 OECD –Fao

Prognozes reālajās cenās - graudi, piens, gaļa, eļļas augi - cenu pazeminājums līdz 2022. gadam un arī vēlāk turpināsies.

Coarse grains – (tulkojums) īpatsvara palielinājums.

Attiecībā uz gaļu tiek prognozēta strauja putnu gaļas apjoma palielināšanās.

Lauksaimniecības politikai vairākās valstīs ir nepieciešamas turpmākās reformas.

Daudz par maz tiek darīts „labvēlīgas vides radīšanai”.

Kamēr tirgi ir vēl joprojām stipri izkropļoti, politikas bieži vien kompensē viena otru.

Lauksaimnieku izglītošana, uz pieprasījumu orientēta ražošana, īsās piegādes ķēdes, uzlabota konkurence.

Lauksaimniecības ražotāji un pārtikas ražotāji ir galvenais produktivitātes un ilgtspējas nodrošinātājs.

<http://www.oecd.org/tad/agricultural-policies/monitoring-and-evaluation.htm>

www.agri-outlook.org

Jautājumi par riska menedžmentu – vai ir arī pozitīvi redzējumi, ne tikai cenu pazeminās un ekonomikas lejupslīde...

Risks politikas veidošanā un ietekme uz visiem biznesa sektoriem – tai pat laikā ir jāredz konflikta risinājuma ceļi attiecībā uz Krieviju.

Un tas ir kas vairāk kā tikai politika....

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2015. gada 18. februārī noslēgto līgumu Nr.2015/31, aktivitāte „Latvijas ekspertu darba koordinēšana pārstāvniecībai ES” Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Uz lauksaimniecības tirgu balstīta riska politikas izstrāde – vai ES tam ir gatava...

....Mans pesimistiskais redzējums – Eiropas politika nav spējīga pielāgoties krīzes apstākļiem, tiek prognozēta ekonomikas turpmāka lejupslīde, bet nav īsti neviena pamatota risinājuma, notiek lēna taustīšanās ārējos tirgos, kamēr piem. Centrālāzija jau ceļ lielas rūpnīcas dārzenų pārstrādei un citu pārtikas produktu ražošanai, iegādājas modernākās laistīšanas sistēmas, ko ražo Izraēla un stagnācija ES ir gaidāma ilgā periodā. Kā perspektīvu ES redz Āfrikas tirgu, bet tai pašā laikā tad tai ir jāizstrādā politika, kā veidot šajās valstīs drošu biznesa un dzīves vidi un kur rast maksāspējīgu sabiedrību, kas var atļauties augstu standartu produkciju....

6. Proteīnu imports uz Eiropu, Arnaud Gaufler WWT France

Vides ietekmes izvērtējums

Soja kā galvenā prece – tās izmantošana 79% dzīvnieku barībā, 19% cilvēku pārtikā.

Sojas ražotāji lielākie ASV, Ķīna, Brazīlija.

Imports – vislielākie imp. Ķīna 44.9 milj t; Eu28 14.2 milj t

ES – vislielākais patēriņš sojai NL, Francija, Vācija, Spānija, Itālija.

Kādēļ sojas produkcija ir problēma?

Mežu un savannu iznīcināšana – Cerrado.

Bioloģiskās daudzveidības un biotopu izzušana un sadrumstalotība, unikālu sugu zaudējums.

Nekritiska pieeja ķīmikāliju izmantošanā.

Ūdens piesārņošana un augsnes erozijas.

Infrastrukturā attīstība paver mežu likvidāciju.

Tiek izstrādāta jauna politika, kā samazināt sojas izmantošanu un tiek meklēti jauni produkti tās aizstāšanai – mērķi daudz ilgtspējīgāka ražošana, alternatīvu produktu virzība, izmainīt ēšanas paradumus, padarīt ražošanu caurskatāmāku.

Kampaņas ēd mazāk, bet labāku gaļu 😊, lieto vairāk augu barību – vairāk dārzenus un mazāk gaļu 😊

Arī ar šo politiku mēs kāpjam atpakaļ kokos, paskatāmies uz vēsturi, cilvēks ir gaļēdājs – mans viedoklis E.S.

7. Lauksaimniecības starptautiskie aspekti Daniaela Planchernstein redzējumā

Politikas reforma, bioloģiskā lauksaimniecība

Skat. Prezētāciju pielikumā

Edīte Strazdiņa

Paraksts